ANP/Robin Utrecht

NOS Nieuws • Woensdag 29 juli, 12:29

Onderzoek: long covid en ME/CVS beschadigen spieren

Spieren van mensen met long covid of ME/CVS, een chronische uitputtingsziekte, zijn anders dan die van gezonde mensen die langdurig inactief zijn geweest. Dat blijkt uit onderzoek van de Vrije Universiteit Amsterdam.

Het onderzoek volgt uit een eerder onderzoek van de VU. Daaruit bleek dat er iets in de spieren zit wat kan verklaren waarom mensen met long covid of ME/CVS sneller uitgeput raken. Op die conclusies kwam de kritiek dat het verschil er alleen was doordat patiënten inactiever zijn dan gezonde mensen.

Om het bezwaar te weerleggen besloten de onderzoekers de spierveranderingen bij

deze patiënten te vergelijken met die van gezonde mensen die langdurig inactief waren. "Kunnen de verschillen die we zien in de spieren verklaren door pure inactiviteit? En dat was niet het geval", zegt hoofdonderzoeker en bewegingswetenschapper Rob Wüst.

Kleur spieren verandert

Nu blijkt dat onder meer de kleur van de spieren van patiënten anders is dan bij gezonde mensen. Onderzoekers zagen dat de spieren van de patiënten minder rood waren en minder goed functionerende energiefabriekjes hadden. "Rode spieren geven echt een uithoudingsvermogen aan, terwijl minder rode spieren, dan bedoel ik witte spieren, sneller moe worden."

Het kleurverschil heeft volgens Wüst twee oorzaken. "Dat komt voornamelijk door die energiefabriekjes, de mitochondriën, die zijn rood van kleur, maar ook de doorbloeding."

Volgens hem zorgt de doorbloeding ervoor dat zuurstof en energie de spieren bereiken. "Hoe minder bloed in de spieren zit, hoe minder zuurstof en energie er naar de spieren kan gaan."

Zestig dagen bedrust

Voor dit onderzoek bleven gezonde proefpersonen zestig dagen in bed liggen. Van hen werden kleine stukjes spierweefsel onderzocht. "Daarbij konden we heel goed onderzoeken wat er precies gebeurt als je zestig dagen op bed ligt, als je inactief wordt."

Langdurige bedrust had duidelijke gevolgen. "Dan ontstaan de eerste tekenen van diabetes; spieren worden kleiner, dan zien we ook wat kleinere verschillen in die energiefabrieken. Maar niet zo'n groot verschil als wat we zagen bij deze patiënten met long covid of ME/CVS."

Volgens Wüst helpt dat om beter te begrijpen waar de klachten van mensen met deze aandoeningen vandaan komen. "Het helpt te verklaren dat de klachten die patiënten hebben zoals vermoeidheid of verergering van klachten na inspanning, niet bestaan bij niet-zieke mensen die inactief zijn."

De onderzoekers weten nog niet precies waardoor de spierveranderingen bij de patiënten ontstaan. Het is volgens Wüst onduidelijk of die het gevolg zijn van de ziekte of dat mensen er al aanleg voor hadden.

Wel ziet hij aanwijzingen dat er tijdens de ziekte veranderingen in de spieren optreden. Hij noemt ook voorbeelden van topsporters die long covid kregen. "Er zijn gevallen bekend van heel goed getrainde atleten die ook long covid ontwikkeld hebben. Dat is natuurlijk het beste voorbeeld dat het niet alleen maar inactiviteit kan zijn."

Richting voor vervolgonderzoek

Volgens Wüst wijzen de resultaten erop dat vervolgonderzoek nodig is. "Is het bijvoorbeeld een auto-immuunziekte? Of zijn er ontstekingen in de hersenen die ons kunnen verklaren waarom de klachten ontstaan?"

Hij benadrukt tegelijkertijd dat langdurige inactiviteit op zichzelf ook negatieve gevolgen heeft. "Dat betekent dat mensen actief moeten worden, maar het probleem is dat dat niet de klachten bij long covid kan verhelpen."

Want veel patiënten met long covid lijden net zoals alle patiënten met ME/CVS aan post-exertionele malaise. Dat betekent dat als patiënten zich lichamelijk of geestelijk licht inspannen, denk aan het inruimen van een vaatwasser of het kijken naar een serie, er een vertraagde fysieke reactie volgt die mensen totaal uitput en vaak ook blijvend verzwakt, tot het punt dat mensen niet meer kunnen lopen.

Langdurig uitgeschakeld

Naar schatting lijden 400.000 à 450.000 Nederlanders aan de langdurige gevolgen van een coronabesmetting, van wie 90.000 à 100.000 ernstig beperkt zijn. Ruim 12.000 van hen zijn inmiddels (deels) arbeidsongeschikt verklaard, blijkt uit cijfers van het UWV.

Er is nog geen genezende behandeling voor long covid, ME/CVS en andere vergelijkbare chronische post-infectieuze ziekten als het Q-koortsvermoeidheidssyndroom en de ziekte van Lyme. Wel zijn er bemoedigende voorbeelden van bestaande medicijnen voor andere aandoeningen die sommige symptomen verminderen. Maar daarvoor is onderzoek nodig en het kabinet wil dat vooralsnog niet financieren.

Geld over, dus blijven expertisecentra voor postcovid jaar langer open

Waardering en scepsis na advies Gezondheidsraad om long covid serieus te nemen

Steeds meer longcovidpatiënten arbeidsongeschikt, 'topje van de ijsberg'

Binnenland

Maak NOS jouw voorkeursbron in Google

Met een nieuwe functie van Google bepaal je voortaan zelf welke bronnen je als eerste ziet wanneer je zoekt. Zo mis je nooit meer het laatste nieuws van de NOS.

Voeg NOS toe aan Google Meer informatie